

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Препоръка за решение на Европейския парламент и на Съвета за изменение на член 22 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка

(ЕЦБ/2017/18)

(представена от Европейската централна банка)

(2017/C 212/04)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На 4 март 2015 г. Общият съд постанови решението си по дело T-496/11 *Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия/Европейска централна банка* ⁽¹⁾. Общият съд реши, че Европейската централна банка (ЕЦБ) не разполага с необходимата компетентност да регулира дейността на клиринговите системи, включително на централните контрагенти. Поради тази причина Общият съд отмени рамката на надзорната политика на Евросистемата, публикувана от ЕЦБ на 5 юли 2011 г., доколкото в нея се поставя изискването местонахождението на централните контрагенти да бъде в държава членка от еврозоната.

Общият съд обаче отбелязва, че член 129, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз предвижда опростена процедура за изменения по отношение на някои членове от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейска централна банка (наричан по-долу „Уставът на ЕСЦБ“). Тази разпоредба дава възможност на Европейския парламент и на Съвета, действащи в съответствие с обикновената законодателна процедура, по препоръка на ЕЦБ или по предложение на Комисията, да изменят член 22 от Устава на ЕСЦБ. Общият съд прецени, че ЕЦБ следва да реши дали да поиска от законодателя на Съюза да измени член 22, ако счита, че правомощието да регулира централните контрагенти ѝ е необходимо за правилното изпълнение на задачата, посочена член 127, параграф 2, четвърто тире от Договора.

Вследствие на значими промени на световно и европейско равнище се очаква да се увеличат рисковете за нормалното функциониране на платежните системи и осъществяването на единната парична политика, които произтичат от клиринговите системи, и по-специално от централните контрагенти, като в крайна сметка ще се засегне основната цел на Евросистемата да поддържа ценова стабилност.

Предвид горепосоченото ЕЦБ представя настоящата препоръка за решение на Европейския парламент и на Съвета за изменение на член 22 от Устава на ЕСЦБ. Съгласно член 40.3 от Устава на ЕСЦБ Управителният съвет прие препоръката с единодушие. Тя ще бъде публикувана в *Официален вестник на Европейския съюз*.

II. ОБЩИ СЪОБРАЖЕНИЯ

Смущенията, засягащи централните контрагенти, могат да окажат въздействие върху основната цел на Евросистемата да поддържа ценова стабилност по няколко начина. Първо, подобни смущения могат да засегнат ликвидната позиция на кредитните институции от еврозоната и евентуално да нарушат нормалното функциониране на платежните системи от еврозоната. Това би могло да доведе до по-голямо търсене на ликвидност от централните банки и възможни предизвикателства при осъществяването на единната парична политика на Евросистемата. Второ, подобни смущения могат да нарушат функционирането на онези сегменти на финансовите пазари, които са ключови за трансмисията на паричната политика.

През 2012 г. Европейският парламент и Съветът приеха Регламент (ЕС) № 648/2012 ⁽²⁾, в който *inter alia* е уредена регулаторната и надзорната рамка с цел да се гарантират сигурни и стабилни централни контрагенти, които отговарят във всеки един момент на строги изисквания от гледна точка на организация, бизнес поведение и пруденциалност.

⁽¹⁾ ECLI: EU:T:2015:133.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

Тази регулаторна рамка включва колективни договорености в областта на надзора под формата на колегии, които предвиждат участието на Евросистемата, включително в стресови ситуации, при които стабилността на паричната единица може да бъде изложена на риск. Освен това предвид нарастващата системна важност на централните контрагенти Европейската комисия прие предложение за Регламент относно рамка за възстановяване и реструктуриране на централни контрагенти ⁽¹⁾.

Вследствие на значими промени на световно и европейско равнище се очаква да се увеличат рисковете за нормалното функциониране на платежните системи и осъществяването на единната парична политика, които произтичат от клиринговите системи, и по-специално от централните контрагенти, като в крайна сметка ще се засегне основната цел на Евросистемата да поддържа ценова стабилност.

Първо, оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз ще има съществено отражение върху способността на Евросистемата да осъществява задачите си като централна банка – емитент на еврото. Понастоящем централните контрагенти, установени в Обединеното кралство, извършват клиринг на значителни обеми деноминирани в евро трансакции: прогнозните дневни стойности на деноминирани в евро репо сделки и откритите позиции по деноминирани в евро лихвени суапове са съответно 101 милиарда евро и 33 трилиона евро (около 99 % от пазара в Съюза) ⁽²⁾. Поради това значително смущение, което засяга важен централен контрагент в Обединеното кралство, би могло да доведе до силен спад на ликвидността в еврозоната. Способността на Евросистемата да наблюдава и овладява рисковете от централните контрагенти в Обединеното кралство ще бъде неблагоприятно засегната, ако спрямо тях вече не се прилага регулаторната и надзорна рамка за централните контрагенти в Съюза съгласно Регламент (ЕС) № 648/2012. Освен това, макар че действащите договорености между ЕЦБ и Bank of England за обмен на информация и сътрудничество по отношение на централните контрагенти в Обединеното кралство със значителна деноминирана в евро дейност се основават на договорености за колективен надзор под формата на колегии, създадени по силата на Регламент (ЕС) № 648/2012, те не могат да ги заменят. Вместо това, в бъдеще централните контрагенти в Обединеното кралство могат да бъдат подчинени само на режима, който се прилага спрямо централните контрагенти от трети държави съгласно същия регламент.

Второ, централизираният клиринг се характеризира с все по-голяма трансграничност и системна важност. На срещата на високо равнище в Питсбърг през септември 2009 г. лидерите на G-20 се споразумяха, че клирингът на всички стандартизирани договори за извънборсови деривати следва да бъде извършван чрез централен контрагент. Този ангажимент беше потвърден от лидерите на G-20 през юни 2010 г. и въведен в Съюза с Регламент (ЕС) № 648/2012. Освен това, вследствие на интеграцията на финансовите пазари в Съюза, от обслужващи преди всичко вътрешни потребности и пазари централните контрагенти се превърнаха в критични инфраструктури на финансовите пазари в Съюза. Тези промени доведоха до драстично увеличение на мащаба и важността на централните контрагенти в Съюза и на световно равнище.

Трето, на 13 юни 2017 г. Европейската комисия представи законодателно предложение с цел да гарантира финансовата стабилност, сигурността и надеждността на централните контрагенти от системно значение за финансовите пазари в Съюза ⁽³⁾. С предложението Комисията се стреми да въведе по-интегриран надзор от надзорните органи и правомощия за централната банка – емитент, за да се спомогне развитието на по-дълбоко и по-добре интегрирани капиталови пазари. Комисията се стреми също да разреши въпросите, които възникват в резултат от оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, и да осигури, че централните контрагенти, които изпълняват ключова системна роля за финансовите пазари в Съюза, разполагат с гаранции, заложи в правната рамка на Съюза.

В този контекст, за да се гарантира, че Евросистемата като централна банка – емитент на еврото може да изпълнява ролята, предвидена в законодателното предложение, от изключително значение е тя да има съответните правомощия съгласно Договора и Устава на ЕСЦБ. Евросистемата следва да разполага с правомощието да наблюдава и оценява рисковете от централните контрагенти, които извършват клиринг на значителни обеми деноминирани в евро трансакции. То следва да включва по-специално регулаторните правомощия да приема задължителни оценки и да изисква корективни действия, в тясно сътрудничество с други органи на Съюза, в отговор на рисковете, които засягат основните задачи и основната цел на Евросистемата. Освен това, ако е необходимо, за да се защити стабилността на еврото, ЕЦБ следва да има регулаторни правомощия извън уредбата на Регламент (ЕС) № 648/2012 с цел да приема допълнителни изисквания по отношение на централните контрагенти, които извършват клиринг на значителни обеми деноминирани в евро трансакции.

Предвид горепосоченото ЕЦБ счита, че с оглед на правилното изпълнение на основните ѝ задачи, посочени в член 127, параграф 2, първо и четвърто тире от Договора, е необходимо да ѝ бъде предоставено правомощието да регулира клиринговите системи, и по-специално централните контрагенти.

⁽¹⁾ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно рамка за възстановяване и реструктуриране на централни контрагенти и за изменение на регламенти (ЕС) № 1095/2010, (ЕС) № 648/2012 и (ЕС) 2015/2365 (COM(2016) 856 final).

⁽²⁾ Количествена информация от януари 2017 г., оповестена от LCH.Clearnet Ltd съгласно стандартите за публично оповестяване на количествена информация, публикувани от Комитета за плащания и пазарна инфраструктура и Международната организация на комисиите за ценни книжа.

⁽³⁾ COM(2017) 331 final.

Препоръка за

„РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**за изменение на член 22 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 129, параграф 3 от него,

като взеха предвид Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, и по-специално член 40.1 от него,

като взеха предвид препоръката на Европейската централна банка,

като взеха предвид становището на Европейската комисия (*),

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Основните задачи, които се осъществяват чрез Европейска система на централните банки (ЕСЦБ), включват определянето и осъществяването на паричната политика на Съюза и насърчаването на нормалното функциониране на платежните системи. Сигурните и ефикасни инфраструктури на финансовите пазари, и по-специално клиринговите системи, са от съществено значение за изпълнението на тези основни задачи.
- (2) С цел да постигнат целите на ЕСЦБ и да изпълняват задачите ѝ, Европейската централна банка (ЕЦБ) и националните централни банки могат да осигурят улеснения, а ЕЦБ да приеме регламенти, гарантиращи ефикасни и стабилни клирингови и платежни системи в рамките на Съюза и с други страни.
- (3) На 4 март 2015 г. Общият съд постанови решението си по дело T-496/11 *Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия/ЕЦБ* ⁽¹⁾, съгласно което ЕЦБ не разполага с необходимата компетентност да регулира дейността на клиринговите системи. Общият съд посочи, че член 129, параграф 3 от Договора дава възможност на Европейския парламент и на Съвета, действащи в съответствие с обикновената законодателна процедура, по препоръка на ЕЦБ, да изменят член 22 от Устава на Европейска система на централните банки и на Европейската централна банка (наричан по-долу „Уставът на ЕСЦБ“). Съдът заключи, че „ако ЕЦБ приеме, че за правилното изпълнение на нейната задача по член 127, параграф 2, четвърто тире, ДФЕС следва да ѝ се признае правомощие за регламентиране на инфраструктурите, извършващи клиринг на сделки с ценни книжа, тя следва да поиска от законодателя на Съюза да измени член 22 от Устава, като добави изрично позоваване на системите за клиринг на ценни книжа“.
- (4) Вследствие на значими промени на световно и европейско равнище се очаква да се увеличи рискът от това смущенията, които засягат клиринговите системи, и по-специално централните контрагенти, да застрашат нормалното функциониране на платежните системи и осъществяването на единната парична политика, като в крайна сметка ще се засегне основната цел на Евросистемата да поддържа ценова стабилност.
- (5) На 29 март 2017 г. Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия уведоми Европейския съвет за намерението си да се оттегли от Европейския съюз. Оттеглянето на Обединеното кралство ще доведе до фундаментална промяна в регулацията и надзора на някои системно важни клирингови дейности на деноминирани в евро трансакции, като по този начин ще се засегне неблагоприятно както способността на Евросистемата да наблюдава и овладява рисковете за нормалното функциониране на платежните системи, така и осъществяването на паричната политика на Евросистемата.
- (6) Централизираният клиринг се характеризира с все по-голяма трансграничност и системна важност. Предвид многообразието на членовете им и паневропейската същност на финансовите услуги, които предоставят, централните контрагенти са от ключова важност за Съюза като цяло, и по-специално за еврозоната. Това е отразено в Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който се създават колективни договорености в областта на надзора под формата на колегии, съставени от съответните национални органи и органи на Съюза, включително Евросистемата в ролята ѝ на централна банка – емитент на еврото.
- (7) С цел да разреши тези въпроси, на 13 юни 2017 г. Комисията представи законодателно предложение с цел да гарантира финансовата стабилност, сигурността и надеждността на централните контрагенти от системно значение за финансовите пазари в Съюза. За да се гарантира, че Евросистемата като централна банка – емитент на еврото

(*) Все още непубликувано в Официален вестник.

⁽¹⁾ ECLI:EU:T:2015:133.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

може да изпълнява ролята, предвидена в законодателното предложение, от изключително значение е тя да има съответните правомощия съгласно Договора и Устава на ЕСЦБ. По-специално, Евросистемата следва да има регулаторни правомощия да приема задължителни оценки и да изисква корективни действия, в тясно сътрудничество с други органи на Съюза. Освен това, ако е необходимо, за да се защити стабилността на еврото, ЕЦБ следва да има и регулаторни правомощия да приема допълнителни изисквания по отношение на централните контрагенти, които извършват клиринг на значителни обеми деноминирани в евро трансакции.

- (8) Член 22 е в глава четвърта „Парични функции и операции на ЕСЦБ“ от Устава на ЕСЦБ. Възложените с него задачи съответно следва да бъдат използвани само за целите на паричната политика.
- (9) Поради тези причини на ЕЦБ следва да се предостави регулаторна компетентност по отношение на клиринговите системи, и по-специално по отношение на централните контрагенти, чрез изменение на член 22 от Устава на ЕСЦБ,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Член 22 от Устава на ЕСЦБ се заменя със следното:

„Член 22

Клирингови системи и платежни системи

ЕЦБ и националните централни банки могат да осигурят улеснения, а ЕЦБ да приеме регламенти, гарантиращи ефикасни и стабилни клирингови и платежни системи, както и клирингови системи за финансови инструменти, в рамките на Съюза и с други страни.“

Член 2

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.“

Съставено във Франкфурт на Майн на 22 юни 2017 година.

Председател на ЕЦБ

Mario DRAGHI
